

 <p>FAKULTA FILOZOFICKÁ ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY V PLZNI</p> <p>Katedra filozofie</p>	<p>PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE</p>
---	--

Práce: diplomová

Posudek: oponenta

Práci hodnotil: PhDr. Jaromír Murgaš, CSc.

Práci předložil(a): Bc. Tereza Oušková

Název práce: Rasismus na základních školách

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl naplněn):

Předně musím poznamenat, že titulu práce je poněkud zavádějící. Jednak v něm mělo být alespoň uvedeno místo, k němuž autorka otázku rasismu vztáhla. Nebylo to na všech základních školách, ale právě na těch, které jsou v Ostrově nad Ohří. A jednak v něm asi mělo být poukázáno, že práce byla zaměřena na empirické šetření.

V Úvodu práce její cíl specifikován není, v Závěru je uveden dílčí cíl, a to její druhé, praktické části. Jím jsou odpovědi na tři otázky, získané z dotazníků, daných autorkou studentům základních škol v Ostrově nad Ohří. Odpovědi na otázky studentka získala, tento cíl tedy splnila. Pokud běží o první, „teoretickou“, jak píše studentka, část práce, cíl tam sice specifikován není, ale zjevně běželo o podání úvodních, obecných a přehledných informací o rasismu, speciálně o pojmech a krátké historii se s ním pojících, a o podání obecných informací o národnostních menšinách v Čechách a jejich vztazích. Takový školní úvodní přehled, který měl zřejmě posloužit jako určité východisko pro vyjasnění pojmů dotazníku, zde byl podán. Nicméně odborná úroveň obou částí dle mého soudu neodpovídá diplomové práci. Nejvýše slabší práci bakalářské, spíše však práci středoškolské; a v tomto smyslu cíl DP splněn nebyl, stejně jako nebylo splněno téma titulu práce.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Autorka používá docela slušné množství literatury a práce je docela rozsáhlá, ale provedení, ač pěkně uspořádané, je jen elementární a obsahově slabé. Nasbírat z knih jednoduché informace o rasách, historii a pojmech rasismu, doplnit to pak informacemi o menšinách a pojmech multikulturní výchovy, to je chvályhodný počin pro střední školu, obstálo by to někde i na BP, ale odborně je to pod úrovní nároků diplomové práce. Nepředstavuje to jiný výkon, než vyhledání, výběr, přepis a uspořádání informací (ke každému pojmu je vždy jeden zdroj, celkový přehled pojmů k něčemu přitom tyto zdroje bez komentáře, bez kritiky jen skládá; nepředstavuje zvláštní myšlenkovou práci, třeba srovnávání, úvahu, a také nemá jiný smysl, než před praktickou část dát nějaké pojmové vymezení.

Práce prezentuje informace i smysl pro pořádek, k lepším výkonu patří výpisky (někdy asi přepisky) z knih. V pasážích, kde se pokoušela formulovat text podle rozsáhlejší předlohy sama autorka, zůstaly různé znepokojující stylistické neobratnosti (str. 6 dole a 7 zejména nahoře, str. 8 leckde), tam, kde byla předloha jednodušší, je i autorčin přepis dobrý; nicméně nikde na tom není nic teoretického či trochu magistersky náročného. Jiná ukázka textu (předlohy a jejího zpracování) je na str. např. 27, kde autorka podle T. Šiškové referuje o Vietnamcích až „vietnamském lidu“, případně na str. 28 o Romech. Vlastní text je vidět také ve své dvojí podobě na finálních stránkách Závěru: na str. 67 jednoduché a dobré věty o výsledcích dotazníku, na str. 66 neobratné (a naivní) věty v pokusu o uchopení smyslu práce.

Pokud běží o dotazníkové šetření, je opět přehledně a hezky zpracované, otázkou však podle mne zůstává jeho odborná relevantnost a celková výpovědní hodnota. Otázky jsou prosté a předpokládá se, že děti prvního i druhého stupně na ně odpovídaly také prostě pravdivě; vyhodnocení prostě odpovědi přijímá a přebírá podle jednoduchých počtů, neobsahuje žádný pokus o analýzu. Výsledné odpovědi nepřekvapují. Jako základní cvičení s dotazníky je to asi splněné; proč toto šetření ale předkládat jako díl (hlavní díl?) diplomové práce?

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Práce je přehledná a v tom velmi pěkná, členění a odkazování jsou formálně v pořádku. Pokud běží o členění obsahové, je relativně mechanické (viz Obsah práce, srov. pak jeho naplnění v textu). Pokud běží o práci s předlohami, v době psaní posudku nemám předlohy, abych je srovnal s parafrázemi v textu, jen vidím jisté ovlivnění stylistiky předlohou, jak jsem o tom již psal výše. V práci se vyskytují jiné než stylistické chyby hlavně v příležitostném nesprávném použití čárek ve větách (trochu pikantní je to v dotazníku, a to i s tečkou na konci: např. str. 72, 10. „d) jiné, prosím uveď jaké.“ /stejně tak je to ale i jiných otázek/), občas chyby v použití velkého písmene (systematicky s chybou se objevuje jen označení „židé“ někdy jako národa a někdy jako náboženství). Jiné chyby jsou relativně vzácné (např. str. 62 „výsledky potvrdili“). Dobrému vizuálnímu dojmu pomáhá, že výsledky dotazníků jsou podány i v grafech s využitím barvy.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Na práci mohu ocenit dobré úmysly autorky a její snahu o přehledné zpracování tematiky, rovněž tu práci, kterou musela mít s přípravou, prováděním i zpracováním dotazníku. Jak si autorku pamatuji z prvního ročníku, řekl bych, že opravdu hodně zapracovala. Bohužel ale, jak jsem uvedl, výsledná písemná a myšlenková práce dle mého soudu nepostačuje na magisterské absolutorium, ani EKS, ani jiné; je odborně a náročností na úrovni dobré – co do zpracování informací, protože myšlenky prakticky žádné ani nemá - středoškolské práce, snad i bakalářské práce na některém nenáročném oboru. Při vši vstřícnosti si nedokážu představit, že by reprezentovala absolutorium magisterského studia EKS a opravňovala autorku k tomu, aby s příslušným titulem zaujala odborné a vedoucí postavení v posuzování nějaké problematiky, např. rasismu na základních školách. Osobně bych se skoro obával, že dotazník spíše než aby něco odhalil, přispěl k posílení rasových předpokladů tím, že je žáci výslovně a bez diskuse formulovali. Ve směru potýkání se s rasismem bych proto viděl jako užitečnější jiné úkoly. Podobně jako dotazník by neměl obsahovat gramatické chyby, které by z něj odpovídající žáci odkoukali.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Jaká je souvislost mezi rasismem a problematikou národnostních menšin? V práci jsem žádnou teoretickou pasáž k tomu neviděl (!)

– A naproti tomu u žáků dotazník obsahoval toto rozlišení u první otázky; nicméně autorka jej vlastně nijak nekomentuje, dotazník jej dále pak už také nerozlišuje. Což pro něj a pro vyhodnocení pokládám za teoreticky nevhodné, nepostačující. A dále vůbec není jasné, jestli žáci, když odpovídali na jinou otázku, měli ještě na mysli to, co napsali jako odpověď u otázky první. Podle čeho tak např. žáci určovali nějaké chování vůči sobě jako rasistické? Co je na odpovědích relevantního?

V „teoretické“ části práce mi chybí jakákoli kritika, srovnání nebo polemika s nějakými zdroji, stanovisky. Vše je jasné a dané. Proč třeba autorka nesáhla k nástinu nějakého problému po pracích alespoň doc. Jakoubka a dr. Hirta z KSA FF, kteří mají konkrétně s romskou problematikou poměrně bohaté zkušenosti a také publikace? Mojí hypotézou je, že prostě opravdu jen poctivě sbírala i informace, nad kterými by se nezapomněla.

Pokud výsledky její práce potvrdily její (jednoduchá) očekávání, jak několikrát píše, proč pak v poslední větě závěru píše o tom, že zpracování práce „podało jiný náhled na problematiku rasismu nejen u dětí“?

Myslí si autorka, že „rasismus“ bude „postupně z naší civilizace vymýcen“ (str. 66)? A případně, proč si to myslí?

Co míní tím, že „lidé jsou si všichni rovni“? (str. 66) Našla by případně i argument pro to, že si rovni nejsou?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Nevyhověla.

Datum: 10.5.2014

Podpis:

